

تحلیل جامعه‌شناختی نقش رسانه‌های نوین در کاهش گرایش به مهاجرت‌های غیرقانونی جوانان افغانستان

پوهنمل اسدالله آریا^۱

ارکید آی دی: <https://orcid.org/my-orcid?0009-0006-5801>

DOI: 10.64104/v10.Issue17.n12.2025

چکیده

این مطالعه علمی به تحلیل جامعه‌شناختی نقش رسانه‌های نوین در کاهش گرایش جوانان افغانستان به مهاجرت‌های غیرقانونی پرداخته است. با توجه به افزایش روزافزون مهاجرت‌های غیرقانونی ناشی از عواملی مانند فقر، بیکاری و غیره...، این پدیده پیامدهای گسترده‌ای برای جامعه افغانستان و کشورهای مقصد به همراه داشته است. تحقیق حاضر به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده و با بهره‌گیری از رویکردهای ترکیبی (کیفی و کمی)، تأثیر رسانه‌های نوین را در آگاهی‌بخشی، تغییر نگرش و کاهش تمایل به مهاجرت‌های غیرقانونی بررسی کرده است. جامعه آماری این مطالعه، شهروندان افغانستان بوده و نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شده است. داده‌های تحقیق از طریق پرسشنامه و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته گردآوری شده است. تحلیل داده‌های کمی با استفاده از نرم‌افزار SPSS و داده‌های کیفی با رویکرد تحلیل مضمون و نظریه زمینه‌ای (گراندد تئوری) از طریق نرم‌افزار MAXQDA صورت گرفته است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که رسانه‌های نوین با ارائه اطلاعات شفاف و روایت‌های واقعی از خطرات مهاجرت غیرقانونی، تأثیر بسزایی در تغییر دیدگاه و تصمیم‌گیری آگاهانه جوانان داشته‌اند. با این حال، انتشار اطلاعات نادرست و تبلیغات اغواکننده از سوی قاچاقچیان انسان، به عنوان یکی از چالش‌های اصلی در این حوزه شناسایی شده است. این مطالعه پیشنهاد می‌کند که افزایش آگاهی‌بخشی

^۱ استاد دیپارتمنت مطبوعات، پوهنځی ژورنالیزم، پوهنتون البیرونی، کاپیسا، افغانستان. 0779133849، tahoraaria@yahoo.com

از طریق رسانه‌های نوین، ایجاد فرصت‌های شغلی و مهارت‌آموزی، و تقویت نظام حقوقی و نظارت‌های مرزی می‌تواند به کاهش گرایش جوانان به مهاجرت‌های غیرقانونی و مدیریت مؤثرتر این بحران کمک کند.

واژگان کلیدی: آگاهی‌بخشی، تحلیل مضمون، تغییر نگرش، جوانان افغانستان، رسانه‌های نوین، شبکه‌های اجتماعی، فرصت‌های شغلی، قاچاق انسان، مدیریت بحران و مهاجرت غیرقانونی.